

RAZPISI FINANČNEGA MEHANIZMA EVROPSKEGA GOSPODARSKEGA PODROČJA (EGP) IN NORVEŠKEGA FINANČNEGA MEHANIZMA

Blaž Mozetič

Služba vlade za evropske zadeve, Nacionalna kontaktna točka za Finančni mehanizem evropskega gospodarskega področja (EGP) in Norveški finančni mehanizem v Republiki Sloveniji, je 31. maja 2005 objavila prvi razpis za oddajo prijav za posamezne projekte v okviru Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma. Oba mehanizma sta namenjena podpori projektom na različnih področjih, med drugim tudi na področju spodbujanja trajnostnega razvoja, v okvir katerega sodi podpodročje ustanovitev omrežja GPS kot temelja infrastrukture prostorskih podatkov, potrebne za podporo zemljiški upravi, informacijam o okolju, načrtovanju prostora in upravljanju javnega sektorja.

Geodetska uprava Republike Slovenije se je na omenjeni razpis prijavila s projektom **Vzpostavljane omrežja postaj GPS in evropskega koordinatnega sistema v Sloveniji**. Projekt obsega vzpostavitev funkcij državnega omrežja stalnih postaj GPS (SIGNAL) in implementacijo evropskega koordinatnega referenčnega sistema (ESRS - European Spatial Reference System) na območju Slovenije. Oba segmenta skupaj sestavljata sodobno nacionalno geoinformacijsko infrastrukturo. Splošni cilj projekta je vzpostavitev sodobne nacionalne geoinformacijske infrastrukture za podporo trajnostnemu razvoju z namenom prehoda na evropski koordinatni sistem ESRS. Ključni rezultati projekta so vzpostavitev državne infrastrukture za določanje položaja v ESRS s satelitsko tehnologijo, zagotovitev določanja položaja v ESRS s satelitsko tehnologijo na celotnem državnem ozemlju in uvedba podatkovnih storitev za povezovanje obstoječega in novega državnega koordinatnega sistema.

Izvedba projekta je razdeljena na tri vzporedne in soodvisne vsebinske sklope, od katerih vsak obsega več posameznih dejavnosti. Prvi sklop dejavnosti je funkcioniranje državnega omrežja SIGNAL, ki obsega naloge za zagotovitev strokovnih funkcij (analitični center), uporabniških funkcij (podatkovno-distribucijski center) in infrastrukturnih funkcij (operativni center) Službe za GPS. Drugi sklop dejavnosti je implementacija horizontalne komponente ETRS 89, ki obsega zgoščitev in homogenizacijo referenčnih geodetskih točk v koordinatnem sistemu ETRS 89, izdelavo modelov za transformacijo med D48 in ETRS 89, izdelavo podporne programske opreme za transformacijske modele, prilagoditev baze geodetskih točk in njeno vzdrževanje, pripravo projekta lokalnih geodetskih mrež za klasične detaljne meritve, izbiro in ovrednotenje državne kartografske projekcije ter zasnovo postopkov za geodinamično spremljanje horizontalnih sprememb v koordinatnem sistemu. Tretji sklop je implementacija vertikalne komponente EVRS, ki obsega zasnovu sistema višinskih geodetskih mrež v EVRS, zasnovu nove nivelmanske mreže,

zasnovno nove gravimetrične mreže, vključitev mareografske postaje v Kopru v EVRS oz. v državni višinski sistem, zasnovno postopkov za prehod iz normalnih ortometričnih višin na normalne višine prek geopotencialnih kot, zasnovno izračuna novega geoida oz. kvazigeoida zaradi uvedbe satelitskega višinomerstva ter zasnovno postopkov za geodinamično spremljanje višinskih sprememb v koordinatnem sistemu.

Ključni mejniki projekta, ki omogočajo spremljanje in ocenjevanje uspešnosti projekta, so nakup vse opreme za polno konfiguracijo omrežja SIGNAL, elaborat novega višinskega sistema, začetek stalnega zagotavljanja periodičnega poročila o položajnem stanju omrežja SIGNAL, vzpostavljena mreža referenčnih točk v koordinatnem sistemu ETRS 89, začetek delovanja Službe za GPS v polni funkciji, izdelan elaborat predloga modelov transformacije med D48 in ETRS 89, izdelana programska oprema za modele transformacije med D48 in ETRS 89, elaborat postopkov prehoda iz normalnih ortometričnih višin na normalne višine preko geopotencialnih kot.

Stroški projekta so ocenjeni na 1.850.000 €. Delež sofinanciranja s strani finančnih mehanizmov je predviden v višini 800.000 €, kar pomeni 43 % skupne vrednosti projekta. Preostali del stroškov zagotavlja Geodetska uprava Republike Slovenije v skladu s programom dela državne geodetske službe. V stroške projekta so všteti stroški nabave opreme, storitev, svetovanja in managementa. Niso pa všteti stroški lastnega dela geodetske uprave na projektu, ki so ocenjeni na 500.000 €. Predvideni čas trajanja projekta je tri leta od podpisa pogodbe o sofinanciranju.

Zamenjava državnega koordinatnega sistema je obsežen projekt, ki ga vsaka država izvede kvečjemu vsakih nekaj deset let, zato je zaradi zagotavljanja ustreznosti in strokovnosti posameznih rešitev in izvedbe projekta v skladu z evropskimi primeri geodetska uprava podpisala pismo o nameri z norveško državno geodetsko službo (Statens Kartverk), ki predvideva sodelovanje s tujimi svetovalci, ki že imajo izkušnje pri uvajanju podobnih sistemov in bodo svetovali na ključnih točkah projekta. Projekt Vzpostavlanje omrežja postaj GPS in evropskega koordinatnega sistema v Sloveniji je odraz Strategije osnovnega geodetskega sistema, ki jo je pripravila Geodetska uprava Republike Slovenije in sprejela Vlada Republike Slovenije.

Izvedba projekta, ki je ključen za posodobitev državnega geodetskega sistema, ima tudi meddržavni pomen, tj. vključitev Slovenije v evropski koordinatni sistem in v evropsko geoinformacijsko infrastrukturo. Vzpostavitev geoinformacijske infrastrukture na območju Slovenije, temelječe na usmeritvah in tehnologijah, sprejetih na evropski ravni, zagotavlja možnosti čezmejnega sodelovanja in gospodarskega, prostorskega, okoljskega ter družbenega razvoja na medregionalni in mednacionalni ravni. Omogočena bo večja učinkovitost in konkurenčnost zasebnega sektorja ter razvoj novih podatkovnih storitev.

V februarju 2006 je tuji strokovnjak opravil drugo fazo ocenjevanja primernosti projekta. Ob tem se je srečal s pripravljavci projektne dokumentacije, nakar je sledil pogovor z geodetskimi izvajalci in obisk Službe za GPS.

mag. Blaž Mozetič

Geodetska uprava Republike Slovenije

E-pošta: blaz.mozetic@gov.si